Ч. 30 (12.396). Львів, субота 8. лютого 1930. Оплата почтова сплачена готівкою. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Ідеольоґійний конфлікт між фашизмом і Ватиканом.

(Від нашого кореспондента.)

I.

Рим, лютий 1930.

Для нікого не є таємницею, що відносини між Ватиканом та італійським урядом, невважаючи на врочисте підписання трактату, що нібито мав остаточно розвязати так зване римське питання, визнавши суверенні права Італії — на Рим, і Ватикану — на територію „Ватиканського Міста“, почали помітно прохолоджуватися і потім не менше помітно загострюватися у перших-же місяцях істнування нової суверенної держави, що, не вважаючи на всі юридичні тонкости розмежувань державного права, починає відогравати нібито ролю „держави в державі“.

Дійсно, лятеранський трактат був підписаний 11. лютого і стрінувся у цілій Італії з почуттям правдивої радости, а серед керманичів фашизму — з почуттям тріюмфальної перемоги. Але вже 13. травня Мусоліні в своїй промові у парляменті заявив: „За яких три місяці цей запал і захоплення природно спали, а моя промова буде дуже бідна на ліризм — і ви не здивуєтеся також, якщо знайдете в ній подекуди вістри полеміки“.

І 30. травня папа Пій XI. зі свого боку писав у своєму відомому листі до кард. Ґаспарі: „Невважаючи на всю ту величезну працю (що була переведена для підготовки акту примирення Ватикану з Італією) пройшло трохи часу, і ось ми вже мусимо лементувати разом з пророком: „**mutatus est color optimus**“, і яскрава радість всіх добрих католиків і всіх добрих громадян в цілій Італії і в цілому світі мусить так невдячно і важко перерватися“...

Щож власне захмарило світле небо італо-ватиканських відносин?

Причини цього захмарення треба шукати як у загальному розходженні фашистівського і католицького світоглядів, що в багатьох пунктах себе взаємно виключають, так і особливо в непримиримій конкуренції цих двох світоглядів у своюму стремлінні заволодіти душами молоді і виховати їх на свій власний ідеольоґічний зразок.

У відношенні фашистівського уряду до Ватикану криється велика й траґічна суперечність. З одного боку фашисти визнають незвичайну вагу релігії для духовного життя, як окремої людини, так і цілої нації, — і в цьому відношенні вони йдуть за Маккіявеллі, який говорив у промовах про Тита Лівія (XII): „Монархи чи републіки, які хотять втриматися від небезпеки розкладу, повинні, перш за все, охороняти непорушність релігії та її церемоній, і підтримувати пошану належну святощам, бо немає знаку, більше певного руїни якоїнебудь держави, ніж нехтування релігійним культом“.

З релігій-же фашистам найближчим було цілком природно — католицтво: воно імпонувало своїм незвичайно виробленим єрархічним ладом, а також і своєю традиційністю, бо воно ж було — релігією батьків, дідів і прадідів.

Крім того, католицтво було дороге фашистам своєю звязаністю з Римом, що робить столицю Італії нібито духовною столицею світу. Ще в червні 1921 р. Мусоліні сказав: „Стверджую, що лише католицизм представляє тепер латинську й імперську традицію Риму... Я не можу оставати спокійним, коли бачу, як формулуються національні церкви, бо думаю тоді, що міліони і міліони людей перестануть дивитися на Рим та на Італію. Італія повиннаб була дати Ватиканові матеріяльну допомогу на школи, церкви, шпиталі та на все інше, що має кожна влада в своюму розпорядженні, бо розвиток католицизму в світі... важливий та корисний для всіх нас італійців...“

Так, ми приходимо до акту примирення з Ватиканом та до проголошення католицтва — офіційною релігією італійського королівства.

Але з другого боку так ми приходимо й до обвинувачень фашизму з боку католиків у „почитанні Бога і Церкви з точки погляду історичного, чи естетичного, чи утилітарного, але не з точки погляду безсумнівної і непорушної віри...“. Так ми приходимо до поважних слів папи, (в листі до кард. Ґаспарі з 30 травня 1929., написаного з приводу промови Мусоліні в парляменті і сенаті) про „еретичні гірше ніж еретичні вирази“ голови фашистівського уряду про істоту християнства і католицтва. І так ми приходимо до конфлікту поміж фашизмом і католицтвом у питанні виховання молоді, і в розумінні компетенцій держави.

Католицька церква, що відразу, з самого початку народження соціялізму, заняла позиції рішуче ворожі до цеї доктрини, зокрема через її неґування прав одиниці, яка мала потонути в соціялістичній комуні, — не може натурально приняти і фашистівської доктрини, що згідно з нею людина істнує для нації, а не нація для людини. „Держава, — зазначує папа Пій XI. у своїй полемічній промові, звернeній 14. травня 1929 р. до учнів Мондраґонської Колеґії, — істнує не для того, щоби поглонути, знищити індивідуальність та родину: це було би абсурдом, противним натурі, бо родина є старша від суспільства і від держави“.

Евг. Онацький

Змагання за господарську геґемонію.

Минулий рік показав нам доволі ясно, що великою політикою наших днів кермують не політики-дипльомати але всесильні репрезентанти господарського життя, банкового і промислового, що оперті на величезні капітали і впливи заступлених ними товариств, спілок, синдикатів, картелів, концернів, порозумінь і трестів ведуть свою безоглядну економічну експанзію та виконують сильний політичний вплив не зважаючи ні на границі держав ні частей світу. Найкраще виявилося це недавно перед кінцевими боями за репарації. Політики-дипльомати, які в тій складній матерії мабуть собі не довіряли, передали вирішення провідникам господарства. Банкирі і промисловці, як строго обєктивні знавці, мали подати свої фахові оречення, а політики-дипльомати задержали собі лише право їх потвердити або відкинути. Так повстав на париській конференції плян Юнґа і хоч ще відтак на колишній першій, а недавній другій гаській конференції політиків-дипльоматів приходило до гострих суперечок і взаімних торгів, то всетаки рямці пляну Юнґа були зложені на господарській конференції в Парижі. Міністри поодиноких держав сперечалися ще за міліони, підчас коли банкирі і промисловці вже давно перед тим погодилися за міліярди.

Часто можна нині стрінутись з думкою, що півн. амер. Унія є нерівним, безпощадним суперником Европи та що старий світ лише тоді зможе успішно боронити свої дотеперішні господарські позиції, коли всі европейські держави, у почутті спільної небезпеки, зговоряться і стануть солідарно в обороні своїх менше або більше загрожених інтересів. Таке ґрупування Америка-Европа є, загально беручи, без сумніву оправдане, але досить широке та не зачіпає ядра самої проблеми. Головний господ. бій, якого хвилеві успіхи чи неуспіхи одної або другої сторони мають далекосяглий вплив на господарські й політичні організми не лише суперників але й останніх у світовім господарстві інтересованих держав, відіграється в теперішню пору між амер. Унією і британською світовою імперією, між Ню-Йорком та Льондоном, між доляром й анґл. фунтом. Є багато таких, що або очаровані і засліплені нечуваним господарським розмахом Унії або в імя власних економічних чи може навіть і політичних інтересів вже заздалегідь віддають її пальму побіди, а горду Британію уважають вже за величину минулих днів, якої господарський а рівночасно і політичний занепад є лише питанням коротшого або довшого часу. Така думка є щонайменше передвчасна. Правда, що по війні Унія політично а може ще більше економічно нечувано зросла та примусила Анґлію заняти декуди оборонні позиції, але правдою є також, що ця остання стала до завзятої оборони і бій ще далеко не розіграний. Анґлія має до певної міри перевагу в тім, що є майже 400 літ старою світовою імперією і аж до війни виконувала необмежено свій вплив і значіння у всіх частях світу. Перед війною кредитувала около 200 міліярдів долярів, з того майже половину між свої домінії та кольонії, але також понад 3 міліярди Спол. Державам, які без анґл. капіталу ніколи не булиб змогли розбудувати своїх залізниць ні промислу. Ще тепер працює 2 до 3 міліярди долярів анґ. гроша в Унії, але ніде правди діти, відношення це змінюється невпинно в некорить Анґлії. Підчас коли в 1929 році могла Унія дати більше ніж півтора міліярда долярів довгoречинцевих заграничних кредитів, то в тім самім часі змогла Анґлія дати всього около 200 міліонів долярів, а й це було для Льондону вже рекордним подвигом.

Змагання тих двох, нині під кожним оглядом без сумніву найсильніших держав світу за господарську супремацію кульмінують головно в декотрих галузях промислу, що не лише сьогодні, але ще більше в будучности будуть мати для всесвітнього господарства рішаюче значіння. Кілька літ тому пробувало кількох повоєнних анґл. богачів, головно концерн Вікерса, станути певною ногою в Унії. Не повелось, а американці використали ту нагоду, щоби вірватись до анґ. електричного промислу. Американська „Дженераль Електрік Ко.“, найбільший трест електро-підприємств світу та її головний директор О. Д. Юнґ, батько відомого репараційного пляну, викупили в міжчасі зкраховані Вікерсові підприємства не лише в Унії, але й в Анґлії та витворили з них „Ессосіейтід Електрікел Індестріс Лімітід“ одноцільний американський концерн на анґл. землі. Що більше, від минулої зими старався амер. „Дженерел. Електрік Ко.“ опанувати анґлійський „Дженерел Електрік Ко.“, найбільше британське електро-підприємство що, хоч тої самої назви, то поборюють себе взаімно вперто і безоглядно. Анґлійці були ізза того незвичайно обурені і за всяку ціну старалися не впустити амер. капіталу до свого концерну, але бачили безвиглядність дальшого опору і, здається, добровільно підчинилися амер. впливам і контролі.

Не краще ведеться анґлійцям і в хемічнім промислі, де присутність амер. капіталу і Морґанова контроля є їм сильно небажаним і невідрадним фактом. Згадати лише з якою старанністю і запопадливістю береже, плекає і від чужосторонних впливів охороняє свій хемічний промисл кожна нинішня культурна держава, якій її будучність і свобідний розвиток не є байдужими. В часі мира приносить ця галузь промислу, прямо і посередно, величезні зиски, в часі війни стає страшною, безпощадною зброєю. Сучасні держави зброяться не так в арсеналах як тихо і незамітно в хемічних лябораторіях, що часто ні світла денного не зносять ні тим більше чужих впливів і догляду.

Однак найзавзятіші змагання, де кожний засіб, що веде до цілі є добрий, ведуться за два сирівці, за ґуму і нафту. Анґлія, що під цю пору має найбільші ґумові плянтації на світі, а наслідком того опановує весь світовий торг цього сирівця, гнала штучно цілими роками ціни каучуку в гору, від чого терпів найбільше амер. автомобілевий промисл. Цей свавільний ціновий диктат спонукав Форда рішитись на велике діло. Від бразилійського правительства одскав понад міліон гектарів ґумового пралісу і заводить там раціональне і наскрізь модерне добування ґуми. Таким чином не лише звільнився від цінового

світу англійських продуцентів але й забезпечив постачання своїх автомобілевих фабрик. На протязі 50 літ є концесія Форда звільнена від податків, а щойно по 12 літах зобовязався платити бразилійській Унії незначний відсоток своїх доходів. Відважне підприємство є щойно в початках, але Фордове імя ручить, що за якийсь час стане одним з головних чинників на світовім ринку гуми.

Трохи відмінно уложились обставини в промислі нафтовім, де від самих початків мала Унія рішучу перевагу і є нині безперечно найбільшим продуцентом нафти на світі. Біда в тім, — а Унія це добре знає, — що засоби нафти вичерпуються, тим більше, що ще донедавна амер. нафтовий промисл господарив більше чим марнотратно, а запотребування того дорогоцінного олію з року на рік зростає. Міліони автомобілів проїзджає шляхами всього світу, над континентами й океанами бороздить воздух десятки тисяч воєнних і торговельних літаків, міліони всякого роду інших вибухових моторів працює в промислі, тисячі воєнних і торговельних кораблів перехрещує води океанів, а всі ті машини, турбіни і мотори потребують для свого ходу оливи або бензини, деріватів нафти. Англія є в тім вигіднім положенні, що оглядалась на задні колеса, господарила нафтою обережніше, по доброму і по злому забезпечила собі нафтові поля по всіх частях світу зискуючи так найбільші нафтові резерви на будуче. А це саме є солею в очах Унії. Вже довгі літа не втихають вперті бої головно між двома домінуючими нафтовими трестами амер. „Стендерд Ойл Ко." д-ра Рокефелера й англьо-голяндским „Ройел Деч Шіл" сера Детердінґа. В живій памяти є ще недавні змагання обох трестів за російську нафту. По перевороті знаціоналізували більшовики каспійські нафтові поля і чужий капітал, головно анґльо-голянд., який там досі працював. Сер Детердінґ, президент згаданого тресту зачав ізза того гостру протиралянську кампанію. Проголошував і закликав весь світ не купувати російської нафти, бо вона крадена, грабленa. Дорадники Рокефелера скоро зміркували в чім річ і зі здвоєним напором кинулись на каспійські нафтові терени. Купували і продавали, зискували вигідні концесії і поважно загрожували позиції анґльо-голяндського тресту на світових ринках збуту. Сер Детердінґ капітулював, погодився з фактом і нині спокійно, але вже з Рокефелером торгує нафтою, яку ще недавно проголошував за крадену і граблену. В останній добі спалахнув затяжний бій за надійні нафтові терени полудневої і середущої Америки, де анґ. капітал перейшов до офензиви і досі вдержав абсолютну перевагу. В посіданні анґлійців опинились не лише дорогоцінні нафтові поля в Венецуелі, але в своїй господ. експанзії і пошукуванні за новими джерелами підійшли вони через Колюмбію аж до Панамського Каналу. Тут стрінулись з рішучим та енерґійним опором Унії, яка нізащо в світі не може позволити, щоб кругом Панамського Каналу загніздився англійський капітал і впливи.

Ще на інших, відносно менше важних господарських фронтах продовжуються між тими двома потугами вперті змагання за світову, економічну й політичну гегемонію. Тяжко пророкувати, як вони скінчаться, але одно є певне, що скорше чи пізніше зголоситься за свої права і стане до бою новий суперник, який вже раз сягнув по супрематію над світом, але ще не пощастилось. Чи стане для всіх місця?

Інж. М. Колтунюк.

За почуття міри.

Дещо про „нову добу" в історії нашої церкви.

(Допис зі Станиславова.)

Мене обурило те, що я прочитав у „Новій Зорі" (ч. 8.) з дня 2. лютого ц. р. у статті п. н. „Торжество висвячення". Думаю, що так не повинноб описуватися такого великого торжества, як висвячення епископа. Пишучи про епископів, автор все кладе перед ними „Преосвященний", але двічі згадує тільки про о. митрополита, забуваючи поставити бодай раз слівце „Високопреосвященний". На мою скромну думку повинноб бути так: або всюди при кожному нашому церковному достойникові, повинен бути належний, приписаний титул — або ніде. Тоді булоб рівномірне трактування всіх. Від „Нової Зорі", як від суто католицького орґану, мусить кожний вимагати передовсім рівномірного трактування всіх греко-католицьких наших церковних достойників. На жаль, у цілій названій статті цього не тільки не видно, але навпаки: в ній вдаряє тенденційність та незрозуміла сторонничість у оцінці поодиноких наших церковних єрархів.

Та говорім конкретно: про Преосв. епископа д-ра Бучка автор сказав тільки те, що він виголосив „дотепний привіт", коли зміст тоастів інших передав бодай кількома словами. З присутніх ніхто не згадав про неприсутнього Високопреосв. митрополита, який мав висвячувати тільки Преосв. Бучко. Про один з виголошених там тоастів можнаб на цьому місці більше написати з уваги на зміст, але це недоцільне. Та найцікавішим та найпікантнішим місцем опису торжества в „Н. З." є те, в якому написано: „Подібно сильне враження (як описуване торжество — Авт.), як оповідають старі люди-очевидці, мав Станиславів тільки раз, коли перед четвертиною століття висвячувано й інтронізовано теперішнього епископа-ординарія, Преосв. Григорія Хомишина, *від праці котрого датується нова доба в історії нашої Церкви*" (підкреслення моє.— Авт.). А дещо вище сказане там ще й таке: „А верх враження осягнув (Преосв. Лятишевський. — Автор) у своїй скромній та щирій подяці свому поверх 20-літньому учителеви й опікунови Преосвященному Григорієві, *тій репрезентативній постаті Заходу на нашім східнім ґрунті і тлі*". (Підкреслення моє. — Автор).

Хочу хвилину спинитися на першій з цитованих фраз, бо вона, на мою скромну думку, переходить дещо межі пресового справоздавчого реферату. В орґані, що появляється у Львові і що зве себе католицьким, цитована фраза означалаб, очевидно, що львівський архиепископ-митрополит не має видатнішого значіння в життю та історії нашої церкви, що його 30-літні труди й пастирські праці малозамітні і що правдивий авторитет нашої церкви є тільки в Станиславові.

Очевидно, є тут негаєний намір зменшити значіння та заслуги Високопреосв. митрополита для нашої церкви. Про такий намір „Н. З." можна було зрештою переконатись вже й з деяких попередніх чисел цього пропонсованого католицького орґану. А чейже кожний знає, що від обняття станиславівського владичого, а потім львівського митрополичого престолу Високопреосв. митрополит зробив за 30 літ дуже і дуже багато для двигнення поваги й значіння нашої церкви не тільки тут, на нашому ґрунті, але й на заході і взагалі в широкому світі. Для численних чужинців як в Европі, так і в Америці наш найвищий церковний достойник був і є найбільшим авторитетом у справі греко-католицької і взагалі східньої церкви. Особливож високо цінять на заході його почини, звязані з питанням сполуки церков. Багато на заході є таких визначних людей, що оскільки знають щонебудь про нашу церкву та про наш український нарід, то тільки від Високопреосвященного митрополита.

Ювилейні статті в наших і заграничних часописах про діяльність Впресв. митрополита дуже ясно зясовують працю та заслуги Ювилята. Тому то дуже дивно виглядає становище „Н. Зорі", яка в два тижні після митрополичого ювилею пише, що нова доба в історії нашої церкви починається від вступлення на владичий престол у Станиславові Преосв. Григорія. Очевидно, що цим я ні не хочу, ні не маю наміру відбирати чи зменшувати тих поважних заслуг, що їх положив для нашої церкви Преосв. Григорій Хомишин. А якщо про те пишу, то тільки тому, щоб звернути увагу на те почуття міри при оцінці діяльности поодиноких наших церковних достой-

---

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ. 28)

Сміх землі.

Біля девятої години сіли снідати. Старий мовчав і дивився кудись у простір...

Раптом очі його розширилися, викотилися наверх, наповнилися болючою радістю.

Голянівському стерпла шкіра: думав, що старий божеволіє.

Намогильний у той час поволі, як у сні, підвівся, нахилився вперед, простягнув руки й скрикнув:

— Лідочко!

Кинувся вперед і, заки Голянівський добіг до нього, упав на долівку. Голова його здрігалася й все далі відкидалася назад. Худа костиста рука неначе чогось шукала на грудях у тому місці, де завмирало старече серце. З уст виривалися якісь приглушені звуки.

Голянівський нахилився до нього, підняв на руки й, волочучи його по долівці, поклав на ліжко. Побіг по воду, щоб сприснути його лице.

Але, коли вернувся, Намогильний уже був мертвий.

Подивився на годинник — девята.

Скликав селян. Наказав старості поставити біля дому варту, замовити труну й повідомити священика. Врешті написав телеграму до Семенюка до Луцька:

„Повідоми Ліду, що батько нагло помер на удар серця".

На той випадок, якби Семенюка не було в Луцьку, післав другу телеграму безпосередньо до Лідії:

„Вмер Ваш батько. Приїзжайте: стація Перескок село Сумне".

Цю телеграму підписав псевдонімом: „сусід".

Відіславши телеграми, зайнявся приготованням небіжчика до вічного спочинку. Поміг дідові одягнути його, довів до порядку кімнату, оточив тіло зеленю й квітами, посадив біля нього стару бабуню й вийшов відпочити.

— І чого мені тут треба? Яке мені властиво діло до нього старого? Тікать швидче.

Але сидів і чекав чогось. Чого власне, не здавав собі справи: чи відповіді чи Лідії...

Пополудні одержав телеґраму. Швидко розірвав заклейку, розгорнув папірець і зблід.

Семенюк, який випадково був у Луцьку телеґрафував йому:

„Не приїде. Траґічний випадок. Вмирає".

Машинально глянув на годинник.

— Встигну.

Залишивши похорон Намогильного на руки селян і наказавши старості зробити в присутности свідків опис майна, Голянівський негайно виїхав до Луцька.

XXXVII.

Замість думок у його голові проносилися якісь подерті шматки, що їх він ніяк не міг повязати в одну цілість. Один лише шматок найясніше телепався у мізку: „чого так поволі їдуть".

Приїхав пізнім вечором. Ідучи з двірця, роздивлявся, чи не побачить на стінах жалібного оголошення. Та ніде його не було. Може неправда. Ні. Семенюк не міг так пожартувати.

Коли відчинив двері своєї кімнати й скрип її долетів до кухні, там залунав сміх Гапки.

— Чого регочешся, як дурна! — притишеним голосом спитала її господиня.

За хвилину Гапка ввійшла до кімнати Голянівського й всміхаючись сказала:

— А пан чули, що сталося?

— Що таке?

— Ота панна кинулася під поїзд.

В очах Голянівського все пішло крутіжем.

— Що? Що ви сказали? Під поїзд?

— Так. Відрізало їй ногу. Кажуть, що всі хлопці її покинули...

— Ідіть, ідіть! Дайте мені спокій...

Гапка призирливо глянула в його бік й вийшла.

Голянівський не гаючи ні хвилинки вийшов, взяв візника й поїхав до Семенюка, наказавши їхати як мога швидче.

Семенюка застав вдома.

— Ти чого приїхав? — зустрів його здивованим гуком.

— Як то чого? Ти-ж телеграфував, що траґічний випадок, вмирає...

— Телеграфував для того, щоб ти не чекав на неї й сам поховав старого. А ти його кинув і невідомо чого приїхав сюди.

— Поліно ти нечуле! — вигукнув Голянівський і джбурнув капелюх на канапу. — Та-ж вона моя знайома! Така драма! Смерть!

Семенюк якось страшно й разом з цим сумно засміявся. Від того сміху, що йшов із самого дна душі, Голянівський трохи очуняв. Такого страшного сміху Семенюка він ще ніколи не чув.

— Подумай, що ти зробив,— спокійно говорив Семенюк. — Ти покинув нещасного батька українця, вірного сина своєї землі, який вмер з горя, що його дочка зрадила свій нарід, і прилетів до неї, яка й без тебе знайде собі опіку. Бо хто взяв її душу, візьме й тіло...

Голянівський був вражений цією сухою безжалісною льоґікою.

— Але-ж треба мати почуття людяности.

— Ха-ха-ха!

Страшно звучав цей сміх в устах Семенюка.

— Брехня, а не почуття людяности! На більше почуття заслуговує нещасний зраджений батько. Не почуття людяности потягло тебе сюди, а жінка. Колиб там вмерла нещасна мати, а тут кинувся під поїзд її син-зрадник, деб ти в цій хвилині був? Там, а не тут. Не обманюй ні себе, ні мене. А коли тебе звело сюди амурне почуття, то...

Семенюк різко обірвав.

— Треба-ж коли небудь стати нарешті зрілою людиною. Постав на своє місце інтелігента іншої національности й подумай, що він зробив би в такому випадку?...

— Не муч мене!

— Не муч ти своїх земляків, своїх братів, нарешті своєї нареченої...

Голянівський здрігнувся, схопив свого бриля й вибіг.

(Продовження буде.)

ників, яке мусить бути прикметним кожній газеті, а тимбільше суто католицькій.

З наведеного читачі зроблять собі самі відповідні висновки. Думаю, що я їх на цьому місці робити не потребую.

Громадянин зі Станиславова.

Крівава купіль в СРСР.

„Дейлі Мейль“ повідомляє через Ригу з Москви, що ДПУ оправило контрреволюціонерам нову „крівавну купіль“. З наказу Менжінського поставлено перед суд 500 бувших царських старшин арештованих як ворогів радянського уряду і всі вони будуть засуджені на кару смерти. Між арештованими найбільше старшин фльоти. Ця „крівава купіль“ є одною з найгрізніших в історії більшовицького терору. Родини арештованих старшин відправляють у церквах молебні, щоби Бог рятував обвинувачених від кари смерти. У звязку з тим, „Дейлі Мейль“ пригадує, що від початку революції досі більшовики розстріляли 31 епископів, 1560 священиків і 700 ченців та монахинь, а 48 епископів, 3700 священиків і 8000 монахів і монахинь було караних вязницею.

Односторонній протокол у справі Подоський - Ліберман.

Як ми вже повідомляли, пос. Подоський (ББ) почувся ображеним словами пос. Лібермана (ППС), який в бюдж. комісії назвав його правником III. катеґорії та що патр. фразами закриває крутійства офіц. чинників. Пос. Подоський визначив у цій справі своїх заступників. Заступники пос. Лібермана заявили, що годі позволити, щоби непорозуміння на тлі політ. критики в соймі полагоджувати дорогою чести, тимбільше, що й сойм. реґулямін не передбачує такої полагоди. Заступники пос. Подоського ствердили, що не бачать справедливої причини, щоби пос. Ліберман міг відмовити сатисфакції чести та мусять зліквідувати справу одностороннім протоколом.

Ґен. Кутєпов у Берліні?

У Берліні кружляють вістки, що схоплений агентами ДПУ ґен. Кутєпов є від 4. II. в Берліні. Кутєпов був страшно задовжився і нібито порозумівся з більшовиками, а вони дали йому гроші та казали кинути становище керовника рос. еміґрантів.

На господарські теми.

Аґрономічна праця в краю.

3. Платня агрономів.

У здоровому тілі — здоровий дух, каже народня приповідка. Особливо-ж і здорового тіла і здорового духу потрібує агроном у своїй праці, мандруючи від села до села в ріжні пори року, дня й ночі, не зважаючи часом на злу погоду, яка так багато обдаровує наші села й поля болотом в осени та весною. Крім доброго відживлення агрономічна праця вимагає й доброго одягу та взуття, в якому можна булоб робити поїздки, а все разом взяте вимагає грошей.

У сучасному, як уже згадувалось раніш, не раз причиною залишення агрономом праці у повіті була мала платня. Мізерність платні часто доходить до того, що не є вистарчаючою навіть для фізичного істнування, не кажучи вже про культурні потреби: книжку, часопис, без яких праця агронома при відсутности бібліотек просто неможлива.

Опинившись у силу обставин на посаді з малою платнею — агроном уважає себе там тимчасовим і при першій ліпшій нагоді переходить до тих повітів, де праця оплачується ліпше. А яка користь з того, коли один агроном, не ознайомившись добре з повітом, залишає його, а на його місце приходить другий, який через де-який час примушений буде зробити теж, що зробив його попередник? Та ніякої. Хіба тільки слава, що там був агроном, але не міг вижити.

У майбутньому ці ненормальности також мусять бути усунені. Для усунення їх є такі можливости:

Перша — це, щоби Повітові Союзи Кооператив чи інші установи, які фінансують повітових агрономів, — піднесли платню для інжинірів-агрономів до такого розміру, який задовольняв би їхні фізичні і культурні потреби. Це причиниться до того, що інжиніри-агрономи, маючи забезпеченими потреби свого життя — всі свої сили, енергію та знання зможуть і будуть віддавати для праці над піднесенням добробуту сільських господарів, а не думати про додаткові заробітки для латання свого тяжкого матеріяльного стану, як то є тепер, а головно — не будуть так часто переходити з одного місця на друге, що так дуже шкідливо відбивається на праці.

Друга — це виплачувати всім аґрономам платню зі спеціяльного фонду, який може складатись з певної, встановленої кількости відсотків від оборотів чи прибутків всіх кооперативних орґанізацій у краю. Це далоб можливість краще нормувати платню агрономів та користати з їхньої праці для піднесення добробуту сільського господарства, навіть у тих повітах краю, де нема Повітових Союзів Кооператив, або є, але бідні фінансово, але де агрономічна праця буде визнана конче потрібною.

Правда, в цьому випадку, прийшлось би найбільше платити тим кооперативним організаціям, що мають більші обороти чи зиски, дуже часто може більші, аніж буде одержувати агроном їхнього повіту. Одначе, коли перед кожним з нас буде стояти не лишень добробут окремого повіту, а й цілого краю — тоді такий спосіб може знайти собі виправдання: краще бути багатим і платити більшу вкладку, ніж не платити жадної, не маючи нічого.

Фонд цей може бути утворений при одній з кооперативних Централь, скажемо при Ревізійному Союзі Українських Кооператив чи при іншій.

4. Кермування працею агрономів.

Всяка праця, а тим більше агрономічна, коли ми хочемо мати з неї позитивні наслідки повинна бути скоординована, мати одну загальну провідну думку.

В сучасному справа ця є страшно ускладнена тим, що інжиніри-агрономи в своїй роботі на повітах мають подвійну підлеглість: з одного боку — Краєвому Господарському Т-ву „Сільський Господар“, як найвищій в краю сільсько-господарській і фаховій організації, а з другого — Повітовому Союзові Кооператив, як свойому працедавцеві.

Така подвійна підлеглість ставить у досить неприємне положення повітового агронома, а особливо тоді, коли йому Повітовий Союз Кооператив доручає роботу зовсім не агрономічного характеру, яка зрештою унеможливлює виконання тих праць і завдань, які доручає агрономові Краєве Господарське Т-во „Сільський Господар“.

Не виконувати-ж роботи, яку доручає Повітовий Союз Кооператив — це значить наражати себе на неприємности, або ще більше, навіть на звільнення зі служби. Відмовлятись-же від виконання праць і завдань, які доручає Краєве Господарське Т-во „Сільський Господар“ — агрономові також не можливо. Таким чином, як бачимо, навколо повітового агронома утворено зачароване коло.

Впливати на зміну такого ненормального стану подвійної підлеглости — Краєве Господарське Т-во „Сільський Господар“ до цього часу не мало можливости. Для нього в першу чергу, потрібне узгіднення наших центральних повітових кооперативних установ, чи правдивіше їхнього проводу.

Такий стан річей страшно ускладнює й без того тяжку й скомплікованну працю Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар“, не дає йому можливости налагодити агрономічної допомоги населенню так, як то треба булоб чи бодай, як то можна булоб при тих умовах і обставинах, що є тепер.

В майбутньому цього не повинно бути. Треба раз на все погодитись з тим, що керування працею агрономів повинно бути зосереджено

Д-Р ІВАН РАКОВСЬКИЙ.

Яка буде наша перша енциклопедія?

(Докінчення.)

3. Деякі сумніви й їх розвязка.

Одні тільки східні словяни вважають, що це є ознакою культури, навантажувати свою рідню мову усякою непотрібною чужиною, навіть тоді, коли на дотичні поняття є давні свої добрі слова. Ми, українці, антропольоґічно й культурно належимо до західних словян, сербо-хорватів і чехів, а все-ж наша „інтеліґенція“ вважає своїм обовязком засмічувати нашу гарну мову чужими дивоглядами. От, напр., є в нас такі гарні рідні слова, як: основа, підстава, засада, остаточно ґрунт (Грінченко: Словник української мови ч. II, ст. 83 і 184, ч. I. ст. 375), а проте наш „інтеліґент“ вважає своїм обовязком говорити й писати „база“, бо це для нашого народу не зрозуміле й нерозумному може „заімпонувати“. Такого чужого непотрібного сміття чимраз більше подибується в нашому письменстві, а в наших видавництвах, призначених для широкого загалу, просто аж кишить від нього! Це просто злочин.

Наша гарна мова це одинокий скарб, який нам ще лишився, отож, святим обовязком всіх наших освічених людей є, цей дорогоцінний скарб нашого народу шанувати й розвивати, а не засмічувати непотрібною чужиною. Та всеж таки в нашій енциклопедії мусить бути багатий засіб чужих слів і то не лиш тих міжнародніх, загально уживаних у всьому культурному світі, але також і тих по правді зайвих, без яких ми дуже добре можемо обійтися. Буде „акція“ (себто: робота, чинність, діяльність), буде „візита“ (себто: гостина), також „гіпокризія“ (значить: облуда, удавання), „група“ (т. є.: гурт, громада), „дефект“ (по нашому: ушкодження) й інші „файні бази“, не на те, щоби на них могли „базуватися“ ті, що не шанують найбільшого нашого скарбу, але на те, щоби кому слід пригадати, що все те чуже сміття можна вимести з нашої хати та заступити його перлинами нашої гарної рідної мови.

Певна річ, що видання першої нашої книги знання нелегке діло. Нас остерігають, що „небезпечно у таких починах довіряти власному досвідові, якого в даному напрямку не маємо...“ Нам нагадується хвилина, коли наше Товариство ім. Шевченка перемінювалося на строго наукову установу. І тоді були поміж нами маловіри, які остерігали, щоби ми не брались до діла, до якого ми не доросли, що в нас ще нема достаточної кількости вчених дослідників ані виробленої наукової термінольоґії, ані конечного досвіду в тому напрямку, який мають старші й багатші від нас кульрні народи. Але ось, завдяки відвазі й завзяттю та організаційному хистови нашого великого вченого М. Грушевського, показалось наглядно, що все те були безпідставні сумніви і наше Наукове Т-во своїми науковими працями здобуло швидко почесне місце посеред наукових установ всіх інших культурних народів.

Оттак і в цьому випадку. Раз працінь ми, українці, мусимо зважитись видати свою власну енциклопедію і то не переклад чужої, невідповідної для нас, а своєї рідної, відповідаючої потребам нашого загалу. І коли довкола видання тієї першої нашої енциклопедії згуртувалися люди, що належать до найліпших наших знавців і дослідників поодиноких ділянок людського знання, коли між тими співробітниками є письменники, які довголітньою своєю працею дали вже наглядний доказ, що вміють писати приступно й загально зрозуміло, навіть про найтяжчі наукові питання, коли між ними є також і суспільні діячі, які добре знають сучасний стан нашого народу й його потреби, коли вкінці між ними є й такі, які були співробітниками енциклопедії чужих культурних народів — то ми можемо сміло приступати до видавання нашої першої книги знання і можемо бути певні що вона буде культурним ділом гідним нашого Народу.

І не тому ми дотепер не маємо енциклопедії, що ми не доросли ще до такого ступня культури та, що в нас не було відповідних людей, які могли би написати такий твір. Таких людей ми мали вже перед 30-ти літами, але не було до цього потрібних грошевих засобів. Коли-ж потільки знайшлись меценати, які зложили потрібні на це фонди і установи, які піднялись видання такого твору, з тією хвилиною зявляється „енциклопедія“. Вона є природним виелідом дійсної потреби і виходить у слушний, а властиво остаточний вже час.

Але правда, не можемо поминути ще одної обставини. Наше культурне життя ще нерозвинене настільки, щоби кожна політична партія мала відповідних людей до складення такого всестороннього твору, яким є енциклопедія. Через те поміж співробітниками нашої Книги Знання є люди ріжних поглядів і переконань.

Справді, треба бути глибоко вдячним тим нашим світлим дослідникам і письменникам, які, бажаючи заповнити болючу прогалину нашої культури, згодилися згідно співпрацювати та для такої для цілого народу важної справи рішились жертвувати дорогий час і труд. Це високо культурний обяв, гідний признання і пошани. А тимчасом власне цей обяв збентежив деяких наших людей. „Новий Час“ (ч. 133, з д.

а одніх руках чи в одній установі і то фаховій, якою у нас є Краєве Господарське Т-во „Сільський Господар". Воно і тільки воно повинно керувати агрономічною роботою в краю, також як і контролювати її на місцях. Вонож мусить подбати й про заосмотрення повітових агрономів потрібними записниками та блянками по одному встановленому зразку, рівно-ж як і про поглиблення знань шляхом рефератів на зїздах агрономів, що повинні влаштовуватись для цеї мети. На таких зїздах, крім поглиблювання знань, буде вироблятись і спільна думка, яка так потрібна в агрономічній праці.

Це не значить, що Повітові Союзи Кооперэтив чи інші установи, які фінансуватимуть агрономічну роботу в такий спосіб позбавляються можливости зовсім впливати на працю агрономів. Ні. Вони свої вимоги, бажання чи зауваження завше матимуть можливість зробити через Централю Краєвого Т-ва „Сільський Господар" у Львові.

Так виглядає справа в сучасному, і так, на нашу думку, малаб вона виглядати в майбутньому. Звичайно, що від нас самих залежатиме те, як скоро сучасне стане минулим, а майбутнє сучасним.

Інж. Антін Романенко.

Орґанізаційне життя у Львові.

Народня Орґанізація Українців м. Львова.

Дня 29. грудня 1929 р. відбулися Загальні Збори Дільничевої Народньої Орґанізації Українців м. Львова личаківської дільниці. Зборами проводив голова Дільничевої Нар. Орґ. на Личакові п. Евстах Ігнат а реферував посол Дмитро Паліїв. Громадянство з зацікавленням вислухало річевого реферату і звіту з діяльности Нар. Орґ. Над рефератом і над звітом отворено дискусію, в якій взяли участь численні громадяни — між іншими пп. Якимець, Соколик та інші. По дискусії уділено абсолюторії уступаючій Дільн. Старшині Нар. Орґ., в вибрано натомість нову.

Дня 26. січня ц. р. відбулися Загальні Збори Дільн. Нар. Орґ. янівської дільниці. Зборами проводив гол. Дільн. Нар. Орґ. на Янівськім п. Михайло Стефанівський, а реферував д-р Олександер Марітчак. В оживленій дискусії над рефератом і звітом забирали голос пп. Орищин, Олексин, Білик та інші, подаючи цінні замітки до діяльности Народньої Орґанізації. Після дискусії уділено абсолюторії уступаючій Дільницевій Старшині, а вибрано нову.

Того самого дня відбулися також Дільн. Загальні Збори Нар. Орґ. городецької дільниці. Зборами проводив гол. Дільн. Нар. Орґ. п. Михайло Галібей, а реферував п. Аґатон Добрянський. Звіт з діяльности подав голова Осередньої Нар. Орґ. А. Березовський, після чого отворено дискусію над рефератом і над звітом. В дискусії забирали голос численні громадяни, між іншими пп. д-р Могильницький, д-р Мальчик, Пастернак, Савчин, Цимбрила, Легенький та інші. По дискусії уділено абсолюторії уступаючій Дільницевій Старшині, а вибрано нову.

Загальні Збори як личаківської, так янівської та городецької дільниці ухвалили ряд резолюцій, в яких одобрено внутрішню і зовнішню політику Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання й Української Парляментарної Репрезентації, висказано довіря для Осередньої Старшини Нар. Орґ. Українців м. Львова та осуджено комуністичний режім на Великій Україні, а з окрема масові арешти свідомих громадян. Вкінці Загальні Збори усіх трьох дільниць горячо повитали започатковану в дні 27. листопада в Варшаві співпрацю українських національних партій з білоруськими і литовськими орґанізаціями.

Слід завважити, що серед нашого громадянства замітно зростає заінтересування політичним життям міста. Виказали це наглядно Загальні Збори усіх трьох дільниць і то як скількістю зібраного громадянства, так і глибоким зрозумінням потреби орґанізації українського населення Львова. З радістю приходиться нам ствердити, що національна свідомість зростає у нас з дня на день, що праця над піднесенням культурно-освітнього рівня нашого громадянства виказує значний успіх, а зерно, кинене на нашу суспільну ниву, даром не пропадає.

---

25. XI. м. р.) побоюється, щоби в нашій енциклопедії відомости про наш народ „не сфальшували впливи якоїнебудь чужої нам доктрини за ціну поширення видавництва й на території, де ця доктрина всевладно панує, а „Поступ" (ч. 11—12 з р. 1929) подаючи неправдиву звістку, що „серед співробітників енциклопедії находимо імена сливе самих лібералів, а ніодного священика" рішучо заявляє, що „дух" енциклопедії буде „лаїстичний, не прямо звернений проти засад католицизму".

Як один із тих, що мають рішаючий вплив на напрям і характер нашої Книги Знання і маючи в руках вже готові матеріяли для найближчих випусків цього твору, заявляю отсим рішучо, що згадані побоювання „Нового Часу" і запевнення „Поступу" є цілком безпідставні. Наша перша енциклопедія мусить мати і буде мати чисто поучаючий (дидактичний) і пояснюючий (інформативний) характер та суворо перестерігатиме наукову безсторонність і безпартійність. Видання нашої першої енциклопедії є, серед нинішніх наших невідрадних обставин, таким великим і культурним зусиллям, що й вимоги культури й християнська етика велять безпідставно не кидати перед ним заздалегідь колоди під ноги; годиться зaждати ще кілька тижнів на появу першого випуску цього твору й на тій основі спирати свої погляди.

Видавці, співробітники і редакція Книги Знання докладають усіх зусиль, щоби ця перша у нас енциклопедія під кожним оглядом станула на висоті свойого культурного завдання і спокійно ждуть справедливого, неупередженого осуду, в тім глибокім переконанні, що вони дадуть нашій суспільности твір конечно потрібний і при даних обставинах можливо найліпший і найбільш культурний виглядом і змістом.

Перенесення тлінних останків бл. п. Костя Паньківського.

Львівська, українська громада відпровадила дня 6. лютого на личаківський цвинтар тлінні останки визначного громадянина Костя Паньківського. Тлінні останки цього діяча і патріота після 15 літ перевезено за старанням родини із Києва на кладовище міста Львова, де покійний жив і працював для добра свого народу.

На похоронну урочистість зібралась в церкві св. Петра і Павла численна українська громада, між іншим і багато осіб, які підчас світової війни були російською владою разом із бл. п. Костем Паньківським вивезені до Росії як закладники: д-р Степан Федак, д-р Діяманд, д-р Цьон, Чоловський, Холодецький та інші. В похороні взяли участь представники українських політичних та культурних орґанізацій; президію У. Н. Д. О. репрезентував д-р Ол. Марітчак. Правительственний комісар Надольський вислав на похорон свого заступника президіляльного радника Волянського.

Із численного духовенства, що вшанувало память покійника своєю присутністю на похоронах був також о. мітрат Базюк, о. каноник Лициняк та о. каноник Лопатинський.

Над свіжою могилою виголосив промову о. Ґалянт, який згадуючи великі заслуги покійника для українського народу, сказав: „Кость Паньківський помер 15 літ тому далеко від нас, помер як закладник, як жертва українського народу в боротьбі з царською Росією. Був вірний свойому народові, тому ворог звернув на нього увагу і примусив покинути рідне місто та вмерти далеко від нас. Але його тіло перевезено до Львова, щоби його могила нагадувала нам як жити і в потребі вмирати за вітчину. Народ потребує не лиш великих живих, але і памяти великих мертвих, які булиб прикладом для живих".

На похоронах співав хор „Бандуриста" і хор під дириґентурою п. радника Купчинського.

Новий мексиканський кабінет.

Новий мексиканський президент Ортіц Рубіо, який 5. лютого почав своє урядування, утворив новий кабінет: міністром закорд. справ іменований Женяро Естрада, міністром внутрішніх справ Портец Гіль, фінансів Люіс Монтес де Ея, міністром торговлі Люіс де Леон, народнього господарства ґенерал Мануель Тревіно, війни Йоахим Амаро, шкільництва Арон Саенц, комунікації ґенерал Андрій Альмазан. Цей останній міністр славний тим, що в р. 1928 своїм військом здавив мексиканське повстання і військо назвало його „мексиканським Наполеоном".

Співпраця лібералів зі соціястами.

„Н. Фр. Прессе" повідомляє з Льондону, що Лейбур Парті заключила з лібералами компромісову умову у справі вуглевого промислу. Провідник лібералів Льойд Джордж заявив готовість співпрацювати зі соціялістами на довший час. Мекдональд сказав в одній промові, що фракція лейбурпартії на найблизчім засіданні парляменту на спілку з лібералами ухвалить деякі компромісові зміни закону про безробітних і що ці ухвали будуть важні 3 роки. Англійський уряд тим чином бажає усунути всякі конфлікти між палатою льордів і палатою послів.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

МАСКАРАДА „ТЕАТРАЛЬНОЇ КООПЕРАТИВИ"

Нарешті Львів забуде горе,
Знайде і втіху і розраду:
Все, що здорове, а не хоре,
Збирається на маскараду.

В масках Пєра, марків і слонів,
Чарівників, що роблять дива,
Перетанцюєм сто чарльстонів,
Сто гектолітрів випєм пива.

І так без труду, лиш ногами
Подриґавши під такт чарльстонів,
Збудуєм Мельпомені храми,
Зібравши з десять міліонів.

Вже не будем давать виставу
У чужій буді всім на дива,
Як маскарадну дасть забаву
Театру Кооператива.

І навіть школи драматичні
Не треба буде лаштувати,
Навчить нас ролі всі комічні
Ця маскарада добре грати:

Бо вчителька, що в „Рідній Школі"
Дві сотні в місяць заробляє,
Одягне зичені соболі
І ролю княжної заграє.

А урядовець наш приватний,
Що сам латає черевики,
На маскараді — лицар знатний,
В буфеті пє, як пан великий.

А жінка, що в „Маслосоюзі"
Сметану возить автом Форда,
Покине корбу в центрифузі,
Прийде на баль, як жінка льорда.

А дама старша і беззуба,
В якій вже вигоріла ватра,
Прийде зальотна, мила, люба,
Як ненаситна Клєопатра.

А панна, що в житті свойому
Вже знала, що то гріх, надія, —
З мамусею на баль із дому
Прийде — невинна як лелія.

Не диво, що і вірш римуєм,
Як гимн поета привітальний:
Нарешті ми театр збудуєм
На маскараді театральній!

Ол. Чмелик.

Перед концертом п. Іванни Синенької-Іваницької.

Голоси чужинної преси.

П. Іванна Синенька-Іваницька, якої концерт у Львові заповіджено в салі Лисенка на понеділок 10. лютого, є абсольвенткою празької консерваторії, яку покінчила перед двома роками. Хоча її артистична карієра задля невідрадних умов нашого життя на еміґрації зазнала ріжних перешкод, то проте маємо вже до занотування цілу низку вельми корисних фахових рецензій із нашої і чужої преси про дотеперішні її естрадові виступи на концертах у Празі й інших містах Чехословаччини, а відтак у Чернівцях, Вижниці і в Коломиї. Подаємо тут декілька виїмків із них.

„Podkarpatske Hlasy" (Ужгород): „На першім місці треба поставити п. Іваницьку, ученицю консерваторії в Празі, яка своїм мистецтвом захопила всіх присутніх. Її голос озброєний тонкою динамікою, викликав у салі таку тишину, якої досі Тячево не знало. Співачка розвинула особливі прикмети свого милого орґану, мельодраматичного сопрана, особливож в аріях Мікаелі в „Кармен" і „Mignon" та в пісні Стеценка: „Спи дитя моє". Співачка має дані щоб заняти чільне місце на сцені й естраді".

„Czernowitzer Allgemeine Zeitung": „Новою була для нас поява співачки Ів. Іваницької, про котру тільки згадувано, що вона буковинська землячка, яка відбула муз. студії в Празі. Але її імя не може довго остати невідомим. Її гарна зовнішня поява, жива інтерпретація і голос, чаруючий солодким тембром, особливо пригожий для ліричних моментів славянських пісень, але при тому елястичний спосібний до драматичної експанзії — все те каже надіятися, що п. І. Іваницька буде новою зіркою на нашім естрадовім овиді.

Ч. В.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платить кооперативам дня 6. лютого за масло експортове, солене, пріма по 5.20 зол. за кільограм; за масло десерове несолене, пріма 5.— зол. за кг.; за літру молока 34 сотики; за літру сметани 1.70 зол.

Дальші бюджетові дебати.

(ік) Сьогодни в дальшому ведено в соймі бюджетову дебату. Переднскутовано бюджет мін-ства судівництва, при чому виголосив промову новий міністр Дуткевич, запевняючи про потребу аполітичного судового апарату, який стояв би здалека від всякої партійно-політичної субєктивности. Опісля розпочався розгляд бюдж. мін-ства земельних реформ, після якого мають ще сьогодня дебатувати над бюджетом мін-ства освіти.

Знову скандал з П. А. Т-ом.

(ік) На початку сьогоднішнього засідання знову виринула справа тенденційного звідомлювання офіціяльною Польською Агенцією Телеграфічною, яка подає богато про ББ. та промовчує все, що опозиційне. Така справа виринула у звязку зі спростуванням пос. Козловського з ББ. у справі його онодішнього закиду, що маршалок сойму має в розпорядженню диспозиційні фонди. При цій нагоді виринуло знову відношення до соймових промов з боку референтів ПАТ-а. Після того в соймі понеилася вістка, що прем'єр п. Бартель скасував взагалі передачу соймових звітів справоздавцями ПАТ-а через радіо.

Промова пос. Кунька.

(ік) При бюджеті мін-ства земельних реформ в імени Українського Клюбу забрав слово селянський пос. Кунько. Короткий зміст його промови такий: Від початку панування Польща накладає на українське населення ріжного рода і під ріжними назвами тягарі, які притупляють його платничу силу, наслідком чого українське населення зовсім зубожіло і в нинішній час кріай найшлося над берегом пропасти. Головне завдання мін-ства земельних реформ є парцеляція, комасація і меліорація. При комасації першорядною проблємою є доповнювати дрібні господарства. Тимчасом на великих просторах землі, на якій від віків працювало українське населення і на якій воно відроблювало панщизняну неволю, спроваджено з далеких околиць держави чужонаціональне населення з політичних мотивів. Творено нові господарства, від яких українське населення нібито мало вчитися як господарити і на цю ціль видано величезні гроші. Одночасно український селянин не мав права поширити своє господарство, бо земські уряди, польська народова організація і поміщики жадали від населення при купні зміни релігії і національности. При парцеляції обшарники визискують купців малих ґрунтових ділянок. Як приклад промовець наводить факт з села Кінашів, рогатинського повіту і процес тамошніх селян з обшарником Кшечуновичем. Зрештою все це сьогодня опинилося на мертвій точці, бо на селі нема вже кому продавати землі. Опісля перейшов промовець до кризи ціни на збіже, яка довела до застою хліборобської культури. Щойно в наслідок великої господарської кризи люди в Польщі догадалися значіння хліборобської господарки. Що до справ меліорації, то в цій ділянці зроблено дещо на північно-східних землях, але у східній Галичині майже зовсім занедбано. При меліораційних і комасаційних роботах нехтується зовсім українське хліборобське товариство „Сільський Господар", яке виготовило чимало плянів своїми фаховими інжинірами. Мін-ство земельних реформ занедбує так само справу віднови ґрунтових книг в Галичині, які знищила світова війна й наслідком того малоземельний хлібороб не може дістати гіпотечного кредиту. Політика міністерства земельних реформ веде свідомо до того, щоби не допустити дрібного українського хлібороба та його господарських організацій до розвитку. Тому зрозумілим є огірчення хліборобського українського населення проти діяльности мін-ства земельних реформ і державного банку рільного. З цих причин Український Клюб, як клюб селянський буде голосувати проти бюджету мін-ства земельних реформ.

Слова пос. Кунька про кольонізацію розярили головно послів з Пяста, які перебивали промовцеві голосними вигуками.

Соймові комісії.

(ік) Сьогодня відбулося засідання бюджетової підкомісії для справи рахункових замкнень за минулі роки та звітів найвищої палати контролі. Підкомісія рішила прийти перед сойм з внеском на уділення урядови абсолюторії щодо господарки за 1923-24 рік. При цій нагоді ствержено, що в 1923 р. уряд переступив видатки на суму 90.430.899.602.423 марок 65 фенігів. Ця астрономічна цифра поруч з додатком фенігів викликала серед послів досить веселий настрій. Важною є справа розділу рефератів на бюджетові замкнення на роки 1926-27, 1927-28, та 1928-29. Реферат про виконання урядом бюджету в р. 1927-28 — себто за час урядування міністра Чеховича, підчас якого як відомо видатковано нелеґально поверх 600 міліонів золотих, приділено пос. Ліберманові (ППС). При обговорюванні виконання бюджету за той рік вирине певно знову неміла для уряду справа мін. Чеховича. З інших комісій слід згадати наради скарбової комісії над проєктом реформи оборотового податку. Для цеї справи вибрано підкомісію.

Закінчення слідства в справі телеф. підслухування.

Слідство в справі телефонічних підслухувань уже на докінченні. Розправа проти Зайнфельда та його шефа дир. Аґ. Вех. буде в квітні.

Атентат на президента Мексику.

Аґ. Райтера повідомляє, що коли новообраний президент Мексику Ортіз Рубіо кидав нац. палату, якийсь чоловік вистрілив до його авта 6 разів. Куля зранила през. в щоку. Була теж ранена президентова жінка і її сестрінок. Двоюрідний президентів сестрінок, секретар і шофер були ранені відломками скла. Поліція арештувала атентатчика 22-літнього Даниїла Фльореса. Арештований сказав, що він є прихильником Васконцельоса, кандидата на президента, що перепав підчас виборів. През. Рубіо зоперували щоку та виняли кулю. Лікарі сказали, що рана не є небезпечна.

Ґен. Кутєпов не жиє?

У Парижі кружляла 6. лютого чутка, що тіло ґен. Кутєпова похоронили в ліску Сан Клю біля Парижа. Поліція перевела там слідство. Вислідн досі невідомі.

У відповіді на погрози московських „Ізвєстій" про зірвання взаємин із Францією „Журналь де Деба" каже, що це чудова думка й її треба здійснити. Французька гром. думка просить лише одно: держати за слово московський уряд. Виїзд больш. амбасадора й усіх підозрілих, що вештаються біля нього привитають усі словами Генрика IV. до еспанців, що кидали Париж: „Щасливої дороги, панове, та це пробуйте вернути".

Пожежа в Стебнику.

У Стебнику (пов. Богородчани) вибухла пожежа в пром. заведеннях Юр. Бентковського. Згорів млин і галя тартаку з уладженням вартости 150.000 зол.

Лист марш. Пілсудського в справі подій 31. жовтня.

У сойм. колах кружляла 6. лютого чутка, що марш. Пілсудський вислав листа до сл. комісії, яка розглядає справу подій у соймі 31. жовтня (обсада сойму офіцерами). Марш. Пілсудський каже в тім листі, що в справі згад. подій здав форм. звіт Бартелеві, як шефові уряду та гадає, що цей лист є вже в соймі. Далі каже марш. Пілсудський, що має рапорти офіцерів, які жаліються на марш. Дашинського, що їх образив. Тому, що вважає це справою чести, не видасть тих документів.

НОВИНКИ

— **Наради кольоністів.** На днях в Луцьку відбувся повітовий зїзд польських військових кольоністів. Зїздові проводив поручник Антін Забельський. У дискусіях кольоністи нарікали на господарську кризу, на брак позичок, на вороже відношення українського населення до польських кольоністів. У резолюціях ухвалено вислати до польського уряду меморіял із просьбою, щоби уряд більше опікувався кольоністами, які є носіями польської державницької ідеї та культури на „кресах".

— **Під колесами поїзду.** Як ми вже писали, біля Медики на лінії Львів-Перемишль кинулася під поїзд невідома дівчина. Сьогодні довідуємося, що називається вона Ґуста Геллер, мала 24 роки і що причиною самогубства була справді нещаслива любов.

— **Скасування податків до 1927 р.** Польський міністр фінансів Матушевський видав скарбовим палатам окремий обіжник, на підставі якого всі податкові залеглости зперед 1927 року будуть скасовані, якщо вони не перевищують суми 2000 золотих.

— **Кріза і безробіття деревного промислу в Польщі.** Професійний союз урядовців деревного промислу в Польщі, який має у Львові свою централю, видав на днях комунікат у справі безробіття і кризи цеї ділянки промислу. У комунікаті сказано, що в цілій Польщі є взагалі економічна депресія, а криза деревного промислу прибрала катастрофальний характер. Продукція здавлена, експорт зменшений на 57 проц., ринок занедбаний, безробіття зростає. Найбільш потерпів деревний промисл на „східних кресах", де всі підприємства стоять перед руїною, навіть тартаки є в стані ліквідації. Безробітних начислено деседе 65 проц., а навіть 85 проц. Причиною кризи між іншим конкуренція промислу СРСР, які своїми деревляними виробами заливають Англію та інші держави. Одиноким ратунком для цього промислу є звернути увагу на внутрішній ринок і поліпшити господарку в департаменті лісництва. Для характеристики недомагань у праці цього департаменту наведено факт, що у Ворохті так довго розвивались підприємства деревного промислу, як довго держава винаймала ці підприємства приватним особам, а з хвилею, коли ці підприємства перейшли під опіку департаменту лісництва, продукція підупала, нових умов не заключено, старих не дотримано і робітники опинились без праці. Загальні збори Союза Урядників Деревного Промислу ухвалили резолюції, в яких критикується господарку департаменту лісництва, ставиться домагання уруxомити і піддержати деревний промисл та привернення до праці всіх безробітних.

— **Чекісти в Льондоні.** У Льондоні мешкає сестра царя Миколи II, велика княгиня Ксеня, яку від деякого часу переслідують ріжні типи зі закордонної більшовицької чрезвичайки. У домі тої княгині є архів монархістичних російських організацій і чекісти поставили собі за ціль за всяку ціну викрасти цей архів та стало крутяться біля дому княгині. На просьбу сестри Миколи II, льондонська поліція почала берегти дім великої княгині і слідити за членами закордонного ДПУ.

— **Освальд Шпенґлер про націоналізм.** „Дер Таг" повідомляє, що дня 4. лютого у „Будинку Патріотів" в Гамбургу відомий автор твору „Сумерк Заходу" Освальд Шпенґлер, виголосив реферат про націоналістичний рух в сучасности. Він змалював розвиток і упадок цілих народів і рас у минулому, боротьбу між расами і народами, представляючи історичний процес як боротьбу народів, а не кляс. Теперішні народи, особливо Німеччина, забуваючи про те, що історія це боротьба націй, потапають у морі фраз про пацифізм і інтернаціоналізм та вселюдський поступ і єдність. Тимчасом 20 вік приніс світові війну, а за нею прийде нова велика боротьба народів, без огляду на це чи ми того хочемо чи ні. Народи у своїй політиці кермуються тільки егоїзмом, заздрістю і жадобою влади над сусідами. Внутрішня і закордонна політика кожного народу, прикриваючись фразами про толеранцію меншостей, стремить до знищення усіх меншостей. Шпенґлер різко осуджує партійну боротьбу між членами одного народу. На його думку, Німеччину й кожну іншу націю може спасти від загибелі тільки сильна влада одиниці, яка зуміє помирити ідеал національної єдности із реальними вимогами господарської, економічної політики. Реферат Шпенґлера вислухала публика, яка виповнила салю по береги і приняла слова референта з нечуваним ентузіязмом.

— **Буря на Середземнім Морі.** Протягом двох днів на Середземнім Морі бушувала велика буря. В дорозі до Неаполя затонув рибацький човен, при чім згинуло 5 осіб. Так само розбився об скелі корабель, що плив з Альбанії, наслідком чого згинуло двох мореплавців, а 28 осіб вирятувалось.

— **Сто шлюбів — 80 розводів.** „Рабочая Москва" повідомляє, що 1929 р. у Москві було 29.560 шлюбів і 23.758 розводів, а 557 жінок вийшло заміж, застерігаючись згори, що беруть „тимчасовий шлюб". Отже виходить, що на 100 шлюбів Москва має 80 розводів.

— **Після смерти Блянкія.** Як відомо, в Римі помер на днях міністр праці Михайло Бляні, один із організаторів фашистівського походу на Рим і член „Квадрумвірату". Бляні від давнього часу був хорий на туберкульозу і хоч в останньому році стан його здоровля поліпшився і він повернув до праці в раді міністрів, то нагло наступила повна катастрофа організму Бляныкія, яка закінчилась смертю. Муссоліні і кольоніяльний міністр де Боно відвідали тлінні останки покійника в його домі. Фашистівська преса підкреслює, що фашистівська партія втратила одного з кращих членів.

— **Виставка „Радіо і Світло".** На днях отворено в Лодзі постійну виставку „Радіо і Світло" Філіпса. Це вже 5-та з черги виставка, відчинена тими великими заведеннями в головних містах Польщі. Ця величава виставка є віддана до вжитку публики, яка цікавиться питанням радіофонії й раціонального освітлення. По Варшаві, Кракові, Катовицях і Вильні прийшла черга й на Лодзь. Слідуючі виставки будуть незабаром відчинені у Львові і Бидгощі. Виставки Філіпса мають на меті популяризацію радіофонії й ідеї раціонального освітлення серед усіх верстов суспільности. Виставки мають вид викладової салі й є заповнені багатою колекцією радієвих апаратів та електричних арматур і ламп. Бажаємо заслужених успіхів цій новій цивілізаційній станиці.

До виставки В. Крижанівського.

Комітет для вшанування „Виставки картин, рисунків і графіки В. Крижанівського" отсим повідомляє, що речинець відкриття Виставки переноситься на *неділю 9. березня с. р.* Сталося так тому, що багато осіб, які мають образи пок. мистця, на жаль, не відгукнулося на прохання комітету і ані річей, ані відомостей про них не дали. Просимо конечно переслати їх до Національного Музею до 23 лютого, особливо ті особи, які мають у себе по 1, 2, 3 річи, а таких є багато. До цього часу зголошено понад 60 річей, не рахуючи великих 2-х збірок, так, що виставка заповідається інтересно і поважно, та охопить повністю творчість Мистця на західньо-українських землях.

Одночасно комітет вживає заходів, щоби видати ілюстрований катальоґ. В разі якихсь перешкод, просимо повідомити листовно де, які річи, якої назви, розмірів і техніки знаходяться, аби їх вписати до катальоґу. Рівнож, просимо друзів, приятелів і знайомих Мистця переслати нам для тимчасового використання фотоґрафій чи споґадів як такі є для катальоґу або окремого кутика на виставці. Зауважуємо, що це є остання виставка творів В. Крижанівського, та що катальоґ праць буде найповнішим і єдиним списком його річей та що несвоєчасне повідомлення покривдило би память небіжчика. — *Комітет.*

Зі спортового життя.

ФІНАЛ ЗМАГАНЬ У ВІДБИВАНЦІ.

Дня 31. І. відбулися півфінальові змагання у відбиванці між дружинами Сокіл-Батько учасники і Сагайдачний (філія акад. ґімн.) з вислідом 30:13 (15:4) в користь С.-Б. Цілий час змагань дружина С.-Б мала велику перевагу; в ній видно було ліпшу підготовку. Сагайдачний добрий технічно, але мало зіграний. До фіналу увійшли таким чином С.-Б учасники та УСК гол. ґімн.

Фінальові змагання тих дружин відбулися 4. лютого ц. р. серед великого заінтересування численно зібраних видців. Вислід 26:23 (15:8) в користь С.-Б учасників. У дружині С.-Б. грали: Сліпко, Хамула, Бойцун, Воронка, Бурачок, Мош; в УСК-у грали: Кокоцький, Воробець, Терлецький, Маґоцький, Мельник, Сеньків. Гра рівнорядна, стояла на досить високім рівні. С.-Б. більше рухливий та з більшою змаговою рутиною, побіджає 15:8 у першій грайці стремованого противника. В другій грайці УСК відзискує певність себе, стинає гарно мячі та кінчить грайку 15:11. Програє ріжницею 3 точок.

По змаганнях роздано всім членам побідної дружини підручник „Відбиванка" проф. С. Гайдучка, виданий Соколом-Батьком цього року. Спільною знимкою обох дружин замкнено ці перші змагання у відбиванці на критому грищу.

Сокіл-Батько орґанізує на весну великі змагання у відбиванці за перехідну нагороду для дружин жіночих та мужеських. Тому взиваться всі дружини до інтензивної праці, бо перемога не буде легка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Пос. Волод Целевич: **Громадська самоуправа.** Практичний порадник про громадські й самоуправні бюджетові й податкові закони зі зразками замітів, відкликів і жалоб. Накладом Видавничої Кооперативи „Національне Обєднання". Серія: „Політична Бібліотека" ч. 1. Львів. 1930. Стор. 176. Форм. 8°. Зміст: 1) Бюджетове право громад; 2) Загальні основи бюджетування громади; 3) Адміністраційний бюджет; 4) Українські громади — українським товариствам; 5) Бюджетовий прелімінар. — Затвердження і виконання бюджету; 6) Правно-приватні прибутки громади; 7) Правно-публичні прибутки самоуправи; 8) Надзірні власти. — Вимір і побирання податків; 9) Термінар важніших чинностей сільських і міських громад; 10) Зразки всяких письм, подань скарг, відкликів і т. п. — Книжка коштує 3 зол. Кожний український радний і кожний громадський діяч повинен її набути. Книжку треба замовляти в Народній Канцелярії Українського Національно-Демократичного Обєднання, Львів, вул. Костюшка ч. 1а. II. пов.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 7. лютого, год. 7·30 вечором „Мануся на відданні".

Субота, 8. лютого год. 3·30 пополудні „Поиста", вистава для молоді, знижені ціни.

Малий Міський Театр:

Пятниця, 7. лютого, год. 7·30 вечором „Панна з дипльоматії".

Субота, 8. лютого, год. 7·30 вечером „Панна з дипльоматії".

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Пятниця, 7. II., „Серденько, стягни маску!". Дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Субота, 8. II., „Серденько, стягни маску!". Дві вистави; год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий міхун".

КАСІНО: Заборонені години (Рамон Новаро). Карло XII (в ролі царя: Мик. Северський, в ролі Карла: Геста Екман).

КОЛЬОСЕЙ: Жовта контрабанда. — З тюрми на престіл.

ЛЕВ: Ночі шалу, ночі кохання (Іван Петрович, Лілі Даговер).

МИРУСЕНЬКА: Моряк солодких вод (Бастер Кітон). Чорт (Сю Кароль, Род ля Рок).

ОАЗА: Шпіон на російському дворі (Ліяна Гейд).

ПАЛЯС: Звукова фільма: Корабель комедіантів (Лявра ля Плянте).

ПАН: Буря над Азією.

ПАСАЖ: У країні срібних лисів (Рінтінтін).

ПРОМІНЬ: Бедуїнове кохання.

СІНЕВЕ: Буря над Азією.

ФАТАМОРҐАНА: Світанок.

ХИМЕРА: „Еротікон".

УТІХА: Леді Гемілтон.

Програма радіо.

Субота 8. II. 1930.

Варшава (1411,7) 21·15 Легка музика. **Краків** (312,8) 17·45 Концерт для дітей. **Лайпціг** (259) 16·30 Легкий концерт. **Льондон** (356,3) 21·00 Композиції Леслея Штуарта. **Берлін** (418) 19·15 Концерт дутої оркестри. **Стокгольм** (436) 19·20 Військова музика. **Рим** (441) 21·02 Концерт (Бетовен, Россіні, Гайдн). **Ляйенберг** (473) 13·05 Популярна музика. **Прага** (487) 16·30 Концерт. **Мілано** (501) 20·30 Трансмісія з опери. **Брюссель** (509) 21·15 Концерт. **Віденъ** (516,3) 16·50 Концерт капелі Гайгера. **Рига** (525) 21·30 Танкова музика. **Мюнхен** (533) 10·50 Композиції Леона Єссл. **Будапешт** (550) 17·30 Балетова музика. **Москва** (825) 15·30 Камеральний концерт. **Ленінград** (1000) 19·00 Вечірній концерт. **Харків** (1304) 19·30 Вечірний концерт.

Неділя 9. II.

Варшава (1411,7) 12·10 Симфонічний поранок. 16.00 „Чи поїдемо на місяць і на Марса" (відчит). **Познань** (334,8) 18.50 Оперові арії Соф. Лещинська. **Гельсінґфорс** (221) 11.00 Концерт і спів. 13.00 Концерт із Нар Дому. 19.45 Ларія Лінко (спів). 20.05 Радіоорх. **Лайпціг** (259) 15.00 Богема (оп. Пучіні). **Братислава** (279) 19.00 Танкова музика. **Льондон** (356,3) 16.00 Церк. кантата. 17.30 Військ. орхестра. **Франкфурт** (390) 12.00 Концерт мандолістів. **Берн** (403) 21.30 Концерт Деметрієску. **Берлін** (418) 20.30 Мамзель Анго (оп. Лекока). **Стокгольм** (436) 14.30 Симфонічний концерт. **Рим** (441) 10.45 Рел. музика. 20.02 Іріс (оп. Масканія). **Лянґенберґ** (473) 20.00 Княжна чардаша (оперетка Кальмана). **Прага** (487) 16.00 Концерт Чеської Фільгармонії. **Мілано** (501) 20.30 Ля Леґенда дельо Смерадо (оп.). **Брюссель** (509) 19.00 Скрипка. **Відень** (516,3) 11.00 Концерт Віден. Симфонічної Орхестри, 20.10 Графиня Маріца (оперетка Кальмана). **Мюнхен** (533) 18.15 Концерт (Ст. Френкеля). 20.50 Розбійники (Шілера). **Будапешт** (550) 16.15 Муз. поранок (Єне Губая). **Москва** (825) 14.00 Гумор і сатира, 15.00 концерт, 15.30 Концерт бажань, 18.30 Трансмісія (Попов), 21.00 Танкова музика. **Ковно** (1935) 19.30 Легка музика. **Харків** (1304) 16.30 Концерт, 18.30 Трансмісія з Опери. **Париж** (1725) 16.00 Трансмісія концерту зі салі Гаво. 21.00 Каварняний концерт. **Копенгага** (1067) 12.00 Концерт, 20.00 Ратушеві дзвони.

ВИКАЗ

жертв на фонд Ветеранів за другий піврік 1929 року.

Д-р Р. Блас 30, — М. Брилинський 12, — О. Боднарович 12, — М. Бонковський 13, — д-р Д. Бречка 6, — д-р Т. Бурачинський 18, — інж. М. Боднар 12, — М. Біганський 9, — П. Бакович 17, — усі зі Львова, М. Базник, Вронів 10, — д-р Д. Блавацький, Бібрка 12, — О. Бачинська, Стрий 5, — С. Бріль, Тудорів 2, — о. М. Блажовський, Підгайці 5, — О. Будний, Дубринів 2, — Г. Бараник, Сокаль 4, — М. Баллюк 7, — Ст. Волошиновський 18, — д-р Іван Вегера 5, — інж. В. Воробець 12, — В. Васильків 6, — Е. Винярський 6, — Ів. Василик 12, усі зі Львова, В Вороновський, Буськ 3. — Т. Водяний 30, — д-р В. Вітошинський 35. З Тернополя І. Громницький 12, — В. Гафткович 6 — дир. М. Гаврисевич 25, Ів. Грабар 12, — Ю. Галяревич 18, — Ол. Ганицький 18, — Р. Голіян 3, проф. М. Галущинський 30, — Р. Гузар 1·50, — Ос. Голинський 4, — д-р Ст. Ганицький 6, — д-р Б. Гнатевич 6, — інж. Герасимович 6, — А. Гаврилко 6, — Ів. Грещак 6, — В. Головка 10, — усі зі Львова, о. М. Головінський, Добрëполе 5, — д-р Л. Горбачевський, Сокаль 4, — о. І. Гаврилишин, Лучинці 7, — Ст. Гандзюк, Лубни 15, — М. Грицина, Бидґощ 15, П. Гдибчук Тчев 10, — Ів. Гижа 6, — інж. Гуран К. 6, — М. Гебус 3, усі зі Львова, — д-р Б. Ґелещінський, Лежайськ 15, — о. І. Гураль, Берездівці 8, — П. Гораль, Борщів 9, — д-р Г. Дрогомирецька, Рогатин 5, — інж. П. Дурбак 30, — Г. Дмитрів 6, — інж. Дувало 24, — д-р Р. Дашкевич 6, — Дуткевич 6, — К. Єлерський 18, усі зі Львова, — М. Зубрей, Перемишль 8, — М. Іваненко, Дрогобич 2, — інж. Йовик Гр. 9·50, — д-р П. Кривуцький 5, — Ів. Ковадь 3, — дир. Ів. Кузьмінський 7·50, — Лев Кульчицький 6, — Дм. Кульчицький 6, — інж. Капуста М. 24, — О. Кутний 2, — В. Куарик 10, — д-р М. Коновалець 10, — Я. Косо оцький 12, — В. Климкевич 8, — Я. Кузьмів 6, — д-р В. Константинович 10, — Ст. Корецький 4, — Ол. Карпінський 8, — М. Кисілевський 23·50, — В. Кипріян 3, — Дм Квасниця 12, — інж. П. Копюба 6, усі зі Львова, — В. Курилович, Підкамінь 18, — М Копьолок, Садбова 6, — М. опко, Дрогобич 11, — С. Кохар, Воля Раніж. 6, — П. Костюк, Руда набли. 12, — Ю. Левицький 9, — Т. Логин 1, — о. д-р В. Лаба 25, — Л. Лепкий 18, — д-р Ю. Лешій 2, — Ів. Лада 5, В. Левицький 6, — О. Левішка 6, — д-р Лужницький 4, усі зі Львова, — нотар Я. Левицький, Винники 30, — Ол Лис, Стрий 12, — Ю. Левицький, Осмолода 9, — Ів. Лень, Тернопіль 9, — д-р М. Лепкалюк, Галич 5, — „Маслосоюз" 198. — д-р Л. Макарушка 15, — С. Магаляс 18, — В. Мудрий 12, — о. О. Малиновський 15, — д-р М. Музика 15, — д-р Л. Максимонько 15, — М. Мельничук 12, — А. Мудрик 15, — Б. Маларушка 6. — Т. Мартинець 8, — Т. Мисак 5, — інж. А. Мельник 12, — Г. Макітра 4, — Я. Маренін 6, — д-р М. Матюшенко 7·20, усі зі Львова, — Ів. Мойсей, Олькуш 30 — д-р М. Мельник, Сокаль 18, — д-р В. Мурович, Заболотів 10, — О. Моровик, Бабин 10, — Ів. Медвідь, Ст. Самбір 6. — Народна Торговля 198, — д-р І. Німчук 12, — о. В. Навроцький, Львів, Л. Налуковий, Копичинц 18, д-р Я. Олексишин 10, — Л. Огоновський 10 — д-р Е. Олесій 2, — І. Ольховик 12, Львів — Г. Панас, Броди 20, — Ів. Петрицький, Вербів 5, — о. В. Подоляк, Ступки 2, — Ів. Пашкевич, Коломия 7, — Дм. Палїів 20, — В. Палїів 20, — д-р П. Пазяйчук 12, — П. Постолюк 10, д-р Я. Пастерняк 12, — П. Петрик 5, — інж. А. Палій 12, — д-р З. Петрів 18, І. Пак 4, — К. Плетінка 5, — М. Павлик 12, — інж. Р. Раковський 12, радн. Рожанківський 30, — Ів. Рудницький 15, — інж. В. Рижевський 30, Львів, — В. Ратич, Рогатин 6, — д-р М. Рожанківський, Калуш 60, — І. Строцький, Отинія 20, — П. Смаль, суддя Борщів 12, — П. Скочиляс, Сіколж 12, — П. Сікач, Стрий 8, — д-р Р. Сліпий, Струсів 20, — о. В. Соломка, Бережани 8, — о. Т. Санбай, Тернопіль 3, — М. Струтинський 10, — Я. Скопляк 12, — Ів. Семків 15, — д-р В. Старосольський 10, — інж. Ів. Стернюк 12, — апт. М. Терлецький 60, — інж. М. Творидло 12, — Ів. Тиктор 18, — С. Трусевич 6, — С. Труш 6, — А. Траска 1, усі зі Львова, — О. Тритяк, Судова Вишня 6·50, — С. Український, Львів 11, — Л. Федорович, Ракова 15, — Ів. Фостяковський 15, — Ів. Федак 6, Львів, — С. Харамбура, Борщів 3, — М. Хомицький, Радехів 7·50, О. Хмара, Коломия 6, д-р М. Холевчук 12, — Е. Храплявий 5, Львів, — „Центросоюз" 198. — Ст. Червоняк, Кривеньке 2, — о. В. Чопей, Галич 6, — М. Чубатий 5, — П. Чубатий 8, — Л. Чубатий 2, — Е. Чесник 2, — дир. Ю. Шепарович 30, — інж. Л. Шепарович 30, — інж Юр. Шепарович 8, — Юра Шкрумеляк 5, — Ол. Шлимкевичівна 2·50, — д-р В. Щуровський 3, — д-р Е. Щуровський 5, — З. Юзичинський 8, — д-р Е. Янкевич 5, Львів. 1 1

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На „Рідну Школу" зложили Вп.: Т-во „Дністер" Львів, 100 зол. місто вінка на домовину бувшого члена Надзірної Ради бл. п. дир. Кості Паньківського; радник Антін Рак Львів 50 зол. місто вінка на домовину бл. п. дир. Кості Паньківського; Осип Роздольський, Львів 15 зол. місто вінка на могилу бл. п. Інокентія Захарієва; Ірена Бачинська, Сколе 7·50 зол., збірка на весіллю у п. Василя і Дарії Еліяшевських; Стефанія Лагола, Жабє 10 зол. Вп. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5.** 1002 ½

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу, поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жорж). — Догідні умови. 1195 3-3

ШВАЙГГОФЕРА світової слави фортепіяни, піяніна по дуже пристуних цінах, на догідні сплати поручає виключне заступництво **„Moniuszko"**, вул. Зиморовича 10. 1203 3-3

АРТИСТИЧНІ КИЛИМИ — „ШАТНЯ" — вул. Пекарська ч. 8. 1383 6-6

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ І. ГРИШПРУНГА, Львів, вул. Личаківська ч 3½, приймають вписи на новий, вечірний, 5-ти місячний торговельний курс Стенографія й писання на машинах. 1420 1 1

ОСОБА, в середнім віці, добре розуміється на кухні й господарстві, шукає місця господині у священика. — Львів, вул. Иосафата 9. у п. Казновських. 1419 1-1

ПОКІЇ з кухнею віднайму емеритові близько Львова, почта, стація, лікар в місці. — Березовський, Вибранівка. 1415 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст скірних, венеричних і сексуальних недуг **та лікарської косметики**

ординує від 8—10 і від 14—18

в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кварц-терапія і апаратковий почесаль.

ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п. 826 Телефон 65-87. 71-?

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така: **BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.**

В переписці треба зазначувати: **Ausland - Abteilung.** Місця платності в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200180). Почтове конто у Берліні: **Berlin, Nr. 3.111.** 17-?